

**Mensenrechten dreigen te sneuvelen in strijd tegen terreur. Werken via de VN zou Amerikaanse actie grotere legitimiteit geven, Evita Neefs, *De Standaard*, 20/09/2001**

BRUSSEL -- Washington poogt een brede coalitie te smeden in de strijd tegen de internationale terreur. Maar elke partner stelt zijn eisen. Het gevaar is groot dat principes als democratie en mensenrechten het slachtoffer worden.

Regimes die niet volledig democratisch zijn of zelfs ronduit totalitair, worden in de coalitie opgenomen. Ook landen die op Washingtons lijst staan van staten die terreur aanmoedigen, worden aangesproken, zoals Sudan en Cuba.

En ieder land wil iets in ruil voor zijn steun. Zo eiste China dinsdag Amerikaanse steun voor zijn strijd tegen „terrorisme en separatisme" in ruil voor Chinese hulp aan Amerika's oorlog tegen het terrorisme. „Geen dubbele standaard", liet Peking weten. Peking doelde op zijn eigen moslimrebellens, op Taiwanese onafhankelijkheidsactivisten en op Tibetanen.

Wat terrorisme is voor de enen, is vrijheidsstrijd voor de anderen. Veel landen die aangesproken worden voor de coalitie, hebben naar eigen aanvoelen een „lastige" bevolkingsgroep. Turkije heeft de Koerden, Rusland de Tsjetsjenen.

„In hun poging een breed actiefrent te smeden, lijken de Verenigde Staten het principe te hanteren dat 'de vijanden van mijn vijanden mijn vrienden zijn'. Maar ze moeten oppassen dat ze hun bekommernis voor de mensenrechten en democratie niet laten varen", zegt professor Jan Wouters, hoogleraar Internationaal Recht aan de KU Leuven. „Bush zal op eieren moeten lopen om niet in inconsequenties te vervallen."

De VS zouden veel beter via de Verenigde Naties werken, oordeelt Wouters. „Dat geeft de actie ook een grotere legitimiteit." Het viel de Leuvense hoogleraar trouwens op dat de Europese Unie vorige vrijdag wel naar de VN en niet naar de Navo verwees. „Europa wil een coalitie die door de VN totstandkomt, geen ad-hocnetwerk."

De basis in de VN is overigens al gelegd. Vorige woensdag noemde de Veiligheidsraad de aanslagen „een gevaar voor de vrede en de veiligheid". En gisteren beval de Veiligheidsraad de Taliban nogmaals Osama bin Laden „onmiddellijk en onvoorwaardelijk" uit te leveren. „Er is slechts één boodschap van de VN-Veiligheidsraad aan de Taliban: voer de resoluties van de VN-Veiligheidsraad uit", aldus de verklaring.

Specifiek werd verwezen naar resolutie 1333 van 19 december vorig jaar, die sancties oplegde aan de Taliban omdat ze Osama bin Laden onderdak boden. Bin Laden was toen schuldig bevonden aan de moordende bomaanslagen tegen de Amerikaanse ambassades in Afrika in 1998.

De VN kunnen stapsgewijze verder gaan om ten slotte het gebruik van geweld goed te keuren. „Hoe dan ook wordt dit een pokerspel tussen de groten", zegt Wouters. „Ieder land heeft zijn eigen agenda en zal iets in ruil vragen."